

CLIËNTENRAAD SOCIAAL DOMEIN DEN HAAG

030

Retouradres Postbus 12610, 2500 DK Den Haag

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente Den Haag

Datum

12 december 2016

Onderwerp

Advies van de Cliëntenraad Sociaal Domein

Ons kenmerk

CSD/2016.01

Contactpersoon

C.C.M. van der Meer

Dienst

Sociale Zaken en
Werkgelegenheidsprojecten

Afdeling

Beleid

Telefoonnummer

(070) 353 74 76

E-mailadres

christien.vandermeer@denhaag.nl

Aantal bijlagen

1

Geacht college,

De jeugdhulp stopt vaak bij 18 jaar en dat veroorzaakt al jaren problemen voor jongeren uit de jeugdhulp. Eén van de redenen voor de hele transitie van de jeugdzorg was het verbeteren van de overgang van jeugdhulp naar volwassenzorg (of aansluiting 18-/18+). De transitie moest de hulp ontschotten, mogelijkheden bieden om maatwerk te leveren en te doen wat nodig is.

JONG doet mee! heeft samen met de Jeugdbudsmansman begin 2016 onderzoek gedaan naar de aansluiting 18-/18+ in Haaglanden. Daaruit bleek dat nog steeds jongeren buiten de boot vallen. De uitkomsten van dat onderzoek zijn besproken met jongeren en de Cliëntenraad Sociaal Domein. Bij deze bieden wij u een gemeenschappelijk advies aan met 23 aanbevelingen.

Daarbij vinden wij het belangrijkste uitgangspunt dat de hulp aan jongeren niet mag stoppen bij 18 jaar, maar pas als er aan 5 voorwaarden is voldaan:

- a. Een veilige woonomgeving, een dak boven het hoofd van de jongere;
- b. Er een passende dagbesteding is (school, werk of dagbesteding) die aansluit bij het toekomstperspectief van de jongere;
- c. Als de jongere goed voorbereid is op de financiële zelfstandigheid. En er een budgetcoach is als de jongere het (nog) niet zelfstandig kan.
- d. Als de jongere contact met een volwassene heeft waar hij/zij op terug kan vallen en die hij/zij vertrouwt. En er een hulpverlener is waar de jongere op kan blijven terugvallen tot het 23^e jaar.
- e. Als de jongere over een (klein) sociaal netwerk beschikt.

Wij vragen het college om dit over te nemen en vast te leggen in de inkoopvoorwaarden jeugdhulp.

Daarnaast vragen wij u ervoor te zorgen dat:

- Instellingen jongeren beter voorbereiden op hun zelfstandigheid, daar ervaringsdeskundige bij te betrekken en een toekomstplan te maken met de jongeren dat ook echt het plan van de jongere zelf is (dat kan ook vastgelegd worden in de inkoopvoorwaarden).
- De gemeente intern gaat ontkokeren of intern geld gaat overhevelen van de WMO naar jeugd zodat de jeugdhulp kan doorlopen tot 23 of 25 jaar. Daarbij kan het ook nuttig zijn om een

task force jeugd naar voorbeeld van de gemeente Groningen op te zetten. Ambtenaren van verschillende afdelingen die ervoor zorgen dat er gedaan kan worden wat nodig is. En op basis van casuïstiek voorstellen doen voor structurele verbeteringen of beleidswijzigingen.

- Er experimenten opgezet worden om de overgang van gesloten zorg naar lokale (jeugd)hulp te verbeteren.
- Pleegzorg, met de daarbij horende vergoeding voor pleegouders, door kan lopen tot zolang het nodig is.
- Er een groter en divers aanbod komt van vervolgwoonplekken voor jongeren zoals een ervaringshuis en goede woonvormen voor LVB .
- Er meer werkplekken voor jongeren uit speciaal onderwijs komen en betaalbare onderwijsmogelijkheden voor jongeren uit de jeugdhulp met een afgebroken schoolopleiding.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en wij zijn benieuwd naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Mede namens de voorzitters van de deelraad Participatie, Hanneke Andringa, de deelraad Wmo, Sandra van Laar en de deelraad Jeugd, Thijs Janssen en Fietje Schelling,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Ron van Leeuwen', written in a cursive style.

Ron van Leeuwen
Voorzitter Brede Raad van de Cliëntenraad Sociaal Domein

Bijlage: Aanbevelingen

Op basis van de aanbevelingen die JONG doet mee! in samenwerking met de jeugdbudsmans heeft geformuleerd, brengt de Cliëntenraad Sociaal Domein het volgende advies uit waarbij aangesloten wordt bij deze aanbevelingen:

1. Stel samen met jongeren, gemeenten en instellingen richtlijnen op over wanneer de hulp mag stoppen. Hulp mag pas stoppen als de volgende zaken zijn geregeld voor de jongere:
 - a. Een veilige woonomgeving, een dak boven het hoofd
 - b. Er een passende dagbesteding is (school, werk of dagbesteding) die aansluit bij het toekomstperspectief van de jongere;
 - c. Als de jongere goed voorbereid is op de financiële zelfstandigheid. En er een budget coach is als de jongere het (nog) niet zelfstandig kan.
 - d. Als de jongere contact met een volwassene heeft waar hij op terug kan vallen en die hij vertrouwt. En er een hulpverlener is waar de jongere op kan blijven terugvallen tot het 23^e jaar.
 - e. Als de jongere over een (klein) sociaal netwerk beschikt;
2. Stel de jongere en zijn hulpvraag centraal en niet de financiering van de hulp. Bekijk per jongere of verlengde jeugdhulp of WMO-hulp geschikt is.
3. Volwassenzorg zou gegeven moeten worden op basis van de hulpvraag van de jongere, niet op basis van een herindicatie of nieuwe diagnose.
4. Laat verlengde jeugdhulp doorlopen tot 23 jaar. Jongeren moeten tot die leeftijd kunnen blijven aankloppen voor jeugdhulp wanneer zij hiervoor kiezen. Ook al zijn ze (meer dan) een half jaar uit zorg geweest. Sluit de hulpverlening pas af als er aan de opgestelde richtlijnen is voldaan¹.
5. Laat de jongere zelf de voor hem meest geschikte vorm van hulpverlening kiezen. Voor de één is dat (verlengde) jeugdhulp; voor de ander volwassenenzorg.
6. Als de jongere overstapt van jeugdhulpverlening naar hulpverlening voor volwassenen, zorg dan voor een warme overdracht. Zorg ook voor financiering zodat de overdracht bekostigd kan worden.
7. Let speciaal op een goede overdracht van hulpverlening bij de GGZ- en LVB jongeren .
8. Zorg dat jongeren goed voorbereid worden op zelfstandigheid als ouders daar onvoldoende toe in staat zijn. Elke jongere die de jeugdhulp verlaat vanaf 16 jaar moet een zelfstandigheidstraining krijgen. Maak hierbij gebruik van ervaringsdeskundige jongeren (ExpEx) om de jongeren te motiveren.
9. Dring vanuit de jeugdhulp niet aan op terugkeer naar het ouderlijk huis bij het bereiken van de 18 jarige leeftijd als een jongere al langere tijd niet thuis heeft gewoond.

¹ Als de jongere dit ook echt wil ook voor preventieve jeugdbescherming tot 23 jaar (vrijwillige jeugdbescherming).

10. Iedere jongere die de jeugdhulp verlaat heeft ook een toekomstplan. Daarbij moet er één persoon uit het netwerk en één persoon uit de hulpverlening beschikbaar zijn die de vinger aan de pols houdt en die mogelijk ondersteuning biedt bij het realiseren van het toekomstplan.
11. Zorg dat als een jongere zijn voogd of jeugdreclasseringsambtenaar wil behouden als de maatregel afloopt, die mogelijkheid bestaat.
12. Biedt pleegouders de mogelijkheid tot een pleegvergoeding en begeleiding aan tot de jongere 23 jaar wordt, als een jongere na zijn of haar 18e in het pleeggezin wil blijven wonen.
13. Zorg voor hulpvormen die zoveel mogelijk lijken op een 'normale' gezinssituatie waar ruimte is voor experimenteren en fouten maken. Ontwikkel nieuwe hulpvormen om de overgang van gesloten naar "gewone" hulp te overbruggen. Bijvoorbeeld: een gezinshuis, een gespecialiseerd pleeggezin of een ervaringshuis.
14. Zorg voor een minder intensieve en bureaucratische overgang van Jeugdwet naar WMO door goede afstemming tussen de jeugdhulp en volwassenzorg. Ontkoker de ambtenarij in de gemeente rondom hulp voor jongeren. Roep bijvoorbeeld een taskforce Jeugd in het leven die doorzettingsmacht heeft. Laat de gemeente experimenteren door de grenzen op te zoeken van de verschillende wetten zodat hulp op maat geboden kan worden aan de jongere.
15. Zorg voor een Multidisciplinair outreachend team (bijvoorbeeld een ACT) dat bemoeizorg kan bieden met (jonge) ervaringsdeskundigen. Na contact gemaakt te hebben, kan hulp worden geboden indien nodig.
16. Onderzoek hoe de rol van het sociale netwerk vergroot kan worden door gebruik te maken van bijvoorbeeld JIM (Jouw ingebrachte mentor) of ExpEx.
17. Zorg voor een oplossing voor jongeren die het eigen risico en de eigen bijdrage voor behandeling niet kunnen bekostigen. Het is belangrijk dat een behandeling voortgezet kan worden. Een oplossing is bijvoorbeeld om voor jongeren tot 23 jaar de eigen bijdrage en het eigen risico van de zorgverzekering kwijt te schelden of een aparte verzekering voor jongeren tot 23 jaar in het leven te roepen zonder eigen risico en eigen bijdrage.
18. Informeer jongeren goed over allerlei wetten en regels waar zij mee te maken krijgen.
19. Zorg voor deskundige professionals die weten wat de jongere te wachten staat en in attitude kunnen aansluiten bij de jongere.
20. Jongeren onder de 23 jaar zouden zonder financiële gevolgen tijdelijk (maximaal 6 maanden) bij anderen moeten kunnen verblijven om hun leven weer op orde te krijgen.
21. Zorg dat jongeren, ouders, maar ook professionals en organisaties op de hoogte zijn van de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning en de sociale kaart.
22. Biedt jongeren die uit de gesloten jeugdzorg (bijvoorbeeld Schakenbosch) komen toekomstperspectief op het gebied van dagbesteding en werk. Denk hierbij aan het creëren

van werkplekken voor jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt en goede ondersteuning bij het zoeken naar dagbesteding en geschikt werk. Een overzicht van regelingen en dagbestedingsprojecten in Haaglanden kan hierbij ondersteunend zijn.

23. Investeer in preventie door zo vroeg mogelijk specialistische hulp in te zetten zodat problemen zoveel mogelijk worden voorkomen.